

thi man maa ikke glemme, at det, hvorpaa det væsentlig kommer an, er, at de ikke blot vilde komme til at tage Beslutninger om Foranstaltninger, som de ikke selv skulde betale, men de skulde tillige fordele Skatterne og de kommunale Byrder blandt alle Sognets Beboere. Det er slet ikke afgjort, at ikke maaskee netop Trykket af den uheldige Stilling, hvori disse Mænd ere, dem naafvidende, kan fremkalde den Tanke, at de Andre godt kunne bære alle Byrderne, saaledes at de selv kunne blive frie (S. A. Hansen: Det kan ogsaa finde Sted nu!) Det kan det maaskee ogsaa. — Som et Argument for, at Amtsraadene ikke ere saa gode, som de burde være, er der blevet anført, at jeg havde sagt, at jeg troede, det ved enkelte Leiligheder kunde have været ønskeligt, om en Indskriften fra Ministeriets Side kunde have fundet Sted. Det ærede Medlem, som fremsførte dette, glemte imidlertid at sige, at jeg tilføiede, at dette paa ingen Maade kunde siges at ligge i selve Valgmaaden, men at det naturligtvis kunde hænde Amtsraadene som enhver anden Institution, at de kunde gjøre Feil, som ikke vare til at oprette, naar Ministeriet ikke kunde tilintetgjøre dem. Jeg tilføiede fremdeles, at dette var af den Slags Ting, som man maatte være belabet paa, og som først vilde forsvinde, naar man efterhaanden mere og mere havde indlevet sig i det nye kommunale Liv, der blev indviet ved Loven af 6te Juli 1867. — Jeg kommer endelig til et Spørgsmaal, som egentlig er mig det delicateste; det angaaer den Maade, hvorpaa den ærede Forslagsstiller har omtalt nogle Ytringer af mig igaar, og som det forekom mig, at det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds (S. A. Hansen) gjorde sig en sær Fornøielse af at benytte paa en Maade, som jeg ikke kan tillade ham. (S. A. Hansen: Ikke nogen Fornøielse!) Det forekom mig, at det var med en sær Tilfredsstillelse, det ærede Medlem omtalte dem. (S. A. Hansen: Nei, det var en Trang for mig!) Nu vel, men der er da en Trang for mig til at sige, at jeg anseer den Benyttelse, der saavel af den ærede Forslagsstiller som af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgfreds er gjort af disse mine Ord, for

aldeles uberettiget. Jeg har sagt, og det siger jeg fremdeles, at det ligger i Sagens Natur, at man kan komme til at see en Sag anderledes fra den Plads, hvorpaa jeg nu staaer, end fra den, hvorpaa jeg paa et tidligere Stadium udtalte mig. Dette ligger saa bestemt i hele Forholdets Natur, at det ikke kan Andet end forundre mig, at man kan finde det løst. Jeg er overbevist om, at det ærede Medlem, forsaavidt han skulde komme paa den samme Plads, vil have Leilighed til at gjøre den samme Erfaring, og det maaskee i langt høiere Grad end jeg. (S. A. Hansen: Vor Herre bevare mig!) Ja, det skal jeg forøvrigt ikke indlade mig paa her. — Med Hensyn til en anden Bemærkning, som er gjort, og som ogsaa paa en Maade staaer i Forbindelse hermed, idet man har hebreidet en Rigsdagsmand, at han for 7 Aar siden udtalte sig noget anderledes end nu, vil jeg sige de Herrer, at det er noget mislikt, saaledes uden videre at fremdrage Ytringer, som man har brugt for lang Tid tilbage; thi, selv om man slet ikke vil, at der skal synes at ligge noget Andet i disse Ytringer, end der virkelig har ligget i dem, veed jeg, at det ikke altid er muligt, at den, hvem de rettes imod, er orienteret i de Forhold, som vare tilstede, dengang disse Ytringer brugtes. Jeg notedes igaar ligeoverfor den ærede Forslagsstiller med at udtale, at Forholdene dengang vare anderledes, end de nu ere, men jeg tilføiede dog udtrykkelig, at der dengang ikke var Tale om at gennemføre den almindelige Valgret som almindeligt Grundprincip for Valgene, uden anden Begrænsning end den, den selv giver. Jeg skal nu til yderligere Orientering af disse Spørgsmaal henvise til de Bemærkninger, som ere fremkomne fra det ærede Medlem for Aalborg Amts 2den Valgfreds (Klein) og fra det ærede Medlem for Ringkjøbing Amts 2den Valgfreds (Aberg), hvoraf man vil see, at der ikke er nogen absolut Modstrid imellem min Stilling dengang og den, jeg nu indtager. Forøvrigt skal jeg være ganske oprigtig overfor de Herrer, idet jeg vil sige, at jeg aldeles ikke vil skamme mig ved, at jeg, naar jeg er bleven 7. Aar ældre, er bleven forstandigere og betænkommere, og